

SAMI USTEB.

No. 12.

Desember manost 1901.

3ad jakkodak.

Doktor Martin Luther
juovlla-æked.

Dimag mi muittaleimek dam blaðest Luther birra, moft dat stuora olmai illodi oktan manai-desguim juovllabæce birra. Dal mi aiggop fastain fidnat juovlla-ækkedest Luther viesost. Mutto moras læ dal Luther guosse; su rakka-sæmus, æcalas manna Magdalena læ jabmam.

Iðdedest Luther læi mannam kammarasas ja cækkam: „Dal mon aigom barggat.“ Katarina, su akka, læi moadde gærde fidnam kammararest. Vuostas gærde son oini boadnjás æokkamen ja bibbal orromen bævde alde. Logaigo son? Rokkadalaigo son? I su akka ozzom dam diettet. Nubbe gærde Luther læi gææamen sevdnjis alme guvllui. Goalmad gærde son læi fastain æokkamen bibbal lakka likkamættosen roaktuvvum gieðai.

Su akka lakkani hiljet ja bijai gieðas su oalge ala.

„Rakis doktor, mon dieðam, man ala don jurdasak . . .“

I son vastedam.

„Rakis doktor, dibmo læ loge . . .“

De son jorgeti. Guokte stuora gadnjala golgaiga su nierai mielde.

„Væjakgo don?“ celki son.

„Mon? Ibmel adda munji famo dasa.“

„De son adda munjige, Katarina. Mana, muittal manaidi, atte si ozzuk juovllabæce. Must læk vela 4 mana. Gitos, Hærra, gitos. Vare Magdalenage lifæi dabe! O, Hærra, mon læm gittemættom. Mana, Katarina, rakad buok! Farga mon boaðam.“

Ja farga son boði, guoddededin juovlla-

bæce. Dat boares boande, gutte læi vuovddam sudnji muora, læi cækkam: „Doktor Martin, Hærra lekus duina!“

Æked boatta, manak læk vuorddemen.

Uksa rappasa, mutto ææe i æuorvo sin namaid nuftgo mannam jage; læi, dego son balasi æuorvvomest Magdalenage nama.

Si bottek, mutto javotaga. Mutto farga juovllabæce illodatta sin. Addaldagak juogaduvvujek. Si hallek ja vazzek birra, algost hiljet, mutto manak læk manak, ja farga manalas illo dævdda stovo.

Ææevaibmo i vuost dattom. Læi, dego son dovdasi moare oainededin, atte buokak legje ilost. Mutto mañestaga moarre nogai.

Mutto vissa Magdalena lifæi udnom sigjidi dam ilo. Ja Luther duðai dam jurddagi. Ja læi, dego son oainasi dai 4 mana æcalas oaba ællen ja mojtallamen sin likko diti. Ja juovlak læk dat stuora illobæivve. Gal dat satta buktet gadnjalið mieldes, mutto dat linasmatta daid.

Mutto i son vela duostam hallat, mutto celki Melanktoni:

„Filip, odne don galgak sardnedet manaidi.“

„Maid mon galgam sardnedet?“

„Maid don datok.“

„Mielastam sardnedam. Mutto de don billedak mu sarne.“

„Morgo?“

„Aito don. Go Martin Luther læ morrasest, gi sadda oskot, go mon cækkam, atte Jesus jeððe ja apasmatta?“

„Duotta læ, Filip. Mattajægje læ visab go oapatægje. Goðo sin æoagganet!“

Maid son sardnedi sigjidi dom ækkeda?

Son sardnedi Jesus, jeððijægje birra, ja son

sardnedi dam lakai, atte duottavuotta suodnjara-
rasti juokke saonest. Manak dovdde, atte son jes
läi ozzom jedditusa, jedditusa bagjen; si oidne,
moft dat jedditus Bassevuoiņa bokte bargai su
siste, dat jedditus, mi mieldes bukta ođđasistrie-
gademe ja ođđa ællema. Son vuoiņadi osko
siste, ja manak čielggaset dovdde, atte si Jesus
lutte galgge gavdnat oabasek.

Go manak legje muora lusa mannam, de
son celki:

„O Melankton, dat sardne läi lossis barggo.
Mutto dal mon dovdam, atte im mon dastmanņel
galga bataret morrašest erit ja dast erit, mi
muitota mu rakis nieida birra.“

„De boađe, mon čajetam dudnji du mana.“
Ja Melankton doalvoi su muora birra, ja dobbe
čuožoi Magdalena govva — aito dam sæmma
loavkost, gost Magdalena mannam juovlla-ækked
čokkai sardnomen engelin. Sæmma čalmek,
sæmma gierddavaš muođok, mutto almalaš suonjar
oroi dal dam bagjelist. Magdalena dat läi, nuftgo
son vagjoli ædnam alde, mutto maidai Magdalena,
nuftgo son vagjola alme engeli gaskast. Ačče
dovdai su manas, mutto son maidai dovdai, atte
son läi dom bældde havde.

„Ja dongo dam dittik, Katarina?“

„Mon dam dittim ja halidim, atte dat ra-
kis manna galgai maccat ruoktot min lusa dam
muora gintali vuollai.“

Son bijai gova muora lakka, son gæčai
mana čalmi čađa alme sisa.

„Magdalena“, savkkali son, „Magdalena, de
don dal læk dobbe, gosa don haliduvvik. Dat
ucca nieđas dietta dal æmbo go doktor Luther,
æmbo go buok dam mailme doktorak.

Dust læ dal buok, maid rakisvuotta rakista,
buok, maid osko osko. O, man mielastam mon
cælkasim, nuftgo don dimag celkkik engeli:
„Muittal munji, muittal munji“. Mutto duotta
læ: alme čiegosvuođak gullek albmai, ja dassaci
dusšefal oudas guvllui. Buok, maid mon
darbasam diettet dam ædnam alde, dam mon
dieđam; dastgo mon dieđam, atte mu Bæste ælla.
Must læ rafhe, must læ likko, maidai dutaga,
Magdalena!“

Ja son doppi akas gieđa ja celki:

„Mon matam, moai matte, igo læk duotta?
Mutto jos gonagas nuftgo dimag cælkasi munji:
„Dat læ lossad“, de im mon nuft farga bietta-
livve. Dat stuora doktor darbasi ain oappat,
man hægjo oazze læ. Mon læm čuožom kaisara
vuostai, mutto mon læm gæčam ovta mannalika
diti. Ibmel vuoleđa muo. Dat læ buorre mærk-
ka. Son bajas čuožaldatta muo, son læ juo ba-
jas čuožaldattam muo. Filip, ik don darbasi mu
ala vaddalet. Ibmel suovva, atte mi ucca bod-
duča orrostep havddadam varas rakis jabmid,
mutto son i suova, atte mi havddadep ječčamek
oktan singuim ja luoittep Hærra bargo. Vela
ucca boddus, vela moadde soađe, de mist læ aga-
lašvuotta, go mi oazžop vuoiņadet. Vela moadde
juovllabase, moraslašak daihe ilolažak, de bottek
alme juovllabasek, bistevaš basek, bæivaš, mi i
goassege luoitad. Katarina, Filip, manak: o u-
d a s g u v l l u i ! Juokkehažast læ su barggo,
ja Ibmel læ min buokai bagjel . . .

Min nana ladne Ibmel læ,
min galbba ja min værjo.“

Buokai njalmin salbma čuojai ja celki juovlla-
bæccai: Bace dærvvan!

R o k k a d a l l a m - v a k k o .

Kristalaš nuorra olbmui særvve doalai su
jakkasaš rokkadallam-vakkos 10—17 november.
Mailme mietta čuožganek nuorra olbmuk juokke
ækkedest rokkadallam varas, vai Kristus saddasi
nuorra olbmui gonagassan ja rađđisi sin bagjel,
vai son Vuoiņas bokte vuoidasi min gonagassan
ja pappan Ibmel oudast, vai mi mataseimek vag-
jolet dam gonagaslaš gæino mielde, læt gona-
gasa balvvalægiek ja buokak vuostaivalddet su,
go son fastain boatta, vai saddasi David salma
mielde: „Basse čieņai siste boatta du nuorra
vækka du lusa nuftgo suoldne iđđedes roađe
askest erit.“

Havske læ duođai diettet, atte bagjel 7200
særvve, gæin læk 516000 latto, juokke ækkedest
čuožganek rokkadallam varas Hærrast nu stuora
armo.

Adnop migis mailme sædvnjadasa siste dam Hærra addaldaga allagen, mi rokkadus duotai læ.

Madagaskar.

„Sami Usteb“ læ juo muittalam dam burist-sivdneduvvum moridæme birra, mi læ doppim Madagaskar olbmuid.

Si, guðek læk morranam, rakistek sagga bibbala. Davalažat si guddek oðða testamanta ja salbmagirje ocast, ja go sist bæivveg læ dille, de si lokkek daihe lavlluk. Go nissonak vižžek æace æacegaldost, de si lokkek dam rakis testamanta, dam bodda go litte devddujuvvu, ja sæmma lakai go si læk viežžamen boalddamuša.

Rainisoalambo læ dam olbma namma, gæn bokte Ibmel læ cakketa dam dola. Son oapata olbmuid duojasi. Okta, gutte læi læmas su oapatusast, muittala, moft son dam doaimata:

„Mi læimek 150 mattajægje. Go mi læimek æoagganam, de Rainisoalambo boði, ja bibal læi su gieðast. Son logai 2 gærde Joh. 13,34: „Mon addam digjidi oðða bakkom, atte di galggabetet rakistet gutteg guimidædek, vai, nuftgo mon læm rakistam din, nuft galggabetet maidai di rakistet gutteg guimidædek“; de son goçoi: „Mannet ja bottet ruoktot 3 bæive gææst!“ Dam 3 bæive son gææi min mænnoðæme bærrai, moft mi elimek dam sane mielde, maid son læi lokkam. Go mi dam mærreduvvum aige fastain læimek æoagganam, de son celki muttomidi:

„Di oazžobetet sidi mannat; dastgo di lepet rakismættom mænnoðæme bokte æajetam, atte epet di læk arvvedam dam sane, maid mon lokkim din oudast; epet di mate læt mu mattajægjek.“ Dat sadne, maid son dom bæive logai, læi Alm. 3,10: „Dademielde go don læk aimoin adnam mu sane gierddavašvuotai birra, de aigom mon maidai varjalet du gææalusa boddost erit, mi boatta obba ædnamrika bagjel sin gææalet, guðek assek ædnam alde.“ De son fastain goçoi min mannat. Nubbe bæive son addi migjidi vuost veba borramuša. Bæive dastmañnel goçoi son min mæççai mannat barggam diti goaivoiguim. Jos guttege bæsadalai cælkededin, atte

son i læm harjanam daggar barggoi, daihe atte son læi buocce, de son vuolgati su sidi daina sanin, atte son i mattam læt su mattajægje.“

Mi oaidnep, moft Ibmel Vuoigña bargga famolažat, atte rakisvuotta læ, maid si adnek alemussan. Ja duotta dat læ sikke sin harrai ja min harrai, atte

„i dat væket maidege,
go rakisvuotai vaille læ.“

Mak Kinley.

Amerikanalaš president-rokke læi æaða-kristaláš olmai.

Su gielddapappa æalla su birra:

„Mak Kinley i læm dussefal buorre olmuš, mutto loavdes kristaláš, gæst læi nana osko Ibmel, Jesus ja bibbala ala. Son læi vissales girkomanne. Go pappa læi sardnestuolost, de president maidai læi su sajestes girkost.

Son særvai obba ibmelbalvalussi, son lavloi salmaid ja amen ja logai osko dovdastusa ja Hærra rokkusa. Juokke mano son manai Hærra bævdai.

Son rakisti evangeliuma sarne ja ani Kristusa balvvalegjidge rakisen. I oktage læm darkkelæbbo ja gittevažab gulddalægje go son. Su bastelis, mutto usteblaš æalbme i gææam birra buok, mutto oroi hæitekættai sardne-olbma alde algo rajest gidda loppi.

Mon gullim su okti cækkemen: „Mon likom, go pappa sardned dam njulggis, duotta evangeliuma — dam russinavllijuvvum Kristusa birra“.

Miŝŝoni

addujuvvu obba Norgast 25 evre juokke personast.

Tromsa miŝŝonrodast addujuvvu dussefal 10 evre juokkehažast. Go don logak æuonvovaš bitta, de oainak, maid juokke olmuš Same-ædnama gielddain adda miŝŝoni:

Ivggo	gielldast	0.8	evre
Galsa	—	2	„
Skærva	—	11	„

Lappe	gieldest	4	evre
Dalbmeluovta	—	8	„
Alatæjo	—	27	„
Guovddagæino	—	0	„
Hammerfesta	—	8	„
Muosai	—	1	„
Goakgiedde	—	4	„
Davvesida	—	3	„
Garasjoga	—	0.2	„
Dæno	—	0.5	„
Unjarga	—	0.2	„
Vargai	—	2	„
Čaccesullu	—	12	„
Maddavarjag	—	0	„

Jesus daidda cælkket min birra nuftgo dom vaivaš læska birra: son læ addam æmbo go dak riggasak. Mutto son daidda maidai cælkket: don væjak veba æmbo, audogasab læ addet go valddet.

Okta hirmos bæivve.

Engelas blaðek muittalek sagga visut dai hirmos dápatusai birra orkana gææld dam 12ad november dam jage.

Vai don buoretut addik, maid mon mañnel muittalam, de mon vuost eilggim dudnji, maggar gagjom-rakkanusak adnujuvvujuk Englandast. — Go skippa rievdda gaddai coages gaddin, de dam lusa i læk bæssamest i vadnasin, i vuogjain ige mange æra lakkai; dastgo hirbmad doagjemak firrek gukkas ædnam bagjel. De læ hutkujuvvum muttomlagas dolla-njuolla daihe raketta, mi bæu favllai skippi. Dam raketast læ badde gidda, ja dam badde bokte gessujuvvujuk fast nannosæbbo baddek favllai. Dai baddi mielde gessujuvvujuk olbmuk gaddai muttomlagas stuolo siste. Englandast læ maidai fasta olbmuk, mak læk harjetuvvum gagjombargoi.

Dam namatuvvum bæive birra muittala darogiel-avisa „Dagbladet“ soames muittalusa oanekazat naft:

1.

Bælnjæljad dibmosas soatte æaci ja biega vuostai.

Oyta gavpugest, man namma læ Shields,

aiccujuvvui dibmo guða aige ækkedest okta skippa, mi riev dai æaci ja biega haldost sisa doagjemi gaski ja darvvani mæsta redningsstæsona (gagjomstæsona) buotta. Hæðe skuvtak gullujuvvujegje, ja duhatak olbmuin eoagganegje dam bahas dalke siste mærragaddai ja æuvvu sagga darkkelet dam gagjombargo, mi dal dallan algatuvvui. Vuostas raketta, mi bæujuvvui favllai, dolvvujuvvui orkanast doaresbællai ja ige obba dæivvamge skipa. Ige gævvam buoretut nubbin, goalmadin ige njæljadin. Gagjombargo mañadattujuvvui maidai, dainago botte sagak muttom æra skipa birra, mi læi forlisim lakka Throw Rocks, ja muttom oasse gagjo-olbmain ferttiegje vuolgget gadde mielde dokko, gost hæðe signallak (mærkak) oidnujuvvujegje. Mutto æi si gavdnam æra go rievdatagaid, main si arvvedegje, atte skippa læi vugjom oktan olbmuiguim. De si ferttiegje jorggalet fast ruoktot. Dam bodda go si legje læmas erit, de legje dak dasa bæcam olbmuk ozzom viðad raketa bokte badde skippi. Mutto juogo lezzek baddek sorrum, daihe skipa olbmuk æi addim giettadallat dam rakanusa — dal æuovi gukkalas jaskadvuotta, ja olbmuk gaddest algge æppedet gagjujume harrai. Okta olmai, gæn namma læi Dick Wilson, njuikki merri ja gææali stuora movtain vuogjat toava mielde skipa lusa. Mutto i mikkege olmuslas sivdnadusaid mattam soattat daggar doagjemi vuostai, ja son fertti jorggalet, bælle-jamas vaibban dam hirbmad soaðest. Ændelikkat æadnujuvvui nana toavva gidda skippi; mutto olbmuk, guðek æi fittim adnet dam gagjomstuolo, æadne dusse toava jecasek birra ja dikte jecaidæsek gessujuvvut gaddai dam lakkai. Si legje sagga hæjok, go si olliegje gaddai dai hirbmad doagjemi æaða. Mutto dast legje birra ollo buoremielalas olbmuk, mak væketegje ja diksin. Dat hævvanam skippa læi barkka „Konstanse Ellen“ Littletownast, lastijum ruovddegalvoin.

2.

Darrolas barkka cuovkkanam havdna-mulja ala.

Okta dam ija moraslažamuš likkotesvuodain

dapatuvai dibmo čieča aige, goas okta Darrolas barkkaskippa, man namma læi „Kristine“, hirmos orkan-čiege siste borjasti havdnamulja ala olgobælde havna. Skippa šlivggasi birra ja vælani aibas, nuft atte barok časke bagjel obba sin famoinæsek. Olbmuk ferttijegje bataret sivlidi; mutto dat læi arvvedatte, atte sivlek æi mattam gierddat gukka daggar čaci siste. Muttom lovsak legje čoagganam mulja ala ja čurvvu skipa olbmuid boattet klyverbomma (njunnesivle) ala, mi i læm æmbo go sallabæle erit muljagææst. Dak stakkar olbmuk sadde aibas havddaduvvut mæra sisa, go ain čacek botte, ja lovsak æi sattam æra dakkat go čuorvvot sigjidi, atte si galgge luoittet ja suppit ječaidæsek doagjemi sisa. Okta dain nuorumus olbmain vaibai ja luiti, mutto son darveti ovta rievddede timbarbitta ja saddai čacin snppijuvvut lakka dam baike, gost olbmuk gaddest čužžu. Si ožžu su gidda, ja dego jabmen guddujuvvui son lovsai vissui, gost son farga fast ælasgi burin diksomin. Dat læi arkke oaidnet, mi dal ain dapatuvai mulja alde. Skipa olbmak dolle buok navcaiguim klyverbommast ja čurvvu jabmembalost, ja golle mæsta 20 minuta, ouddalgo dat vuostas olmai luiti ja dolvuvjuvvui čacin gaddai dai vuordde væketegji guvllui. Sæmma lakkai bestujuvvui goalmad. Dat njæljad gačai merri, go son læi barggamen ouddalida klyverbomma mielde. Okta mačotes stuorra čacce čiegai su; mutto son govdivi fast, ja nubbe čacce suppi su mulja guvllui, gost lovsak rippe su jabmem njalmest. Son oroi læmen æmbo jabme go ællemen. Dam dilest son guddujuvvui lovsai vissui, ja golai mæsta okta dibmo, ouddalgo son ælasgi. Dak njælje mačemus olbma satte, go skippa jorai večas æra lakkai, njuikkot mulja ala.

3.

Arjalas ja movtegis gagjok.

Klokka okta guokte gaskast oidnujuvvui lakka dam havdnagavpuga Blyt muttom barkkaskippa rievddamen jottelet dai varalaš bavti vuostai olgobælde Blyt Harbour, gost aito muttom æra skippa læi čuovkkanam muttom vakkoid ouddal. Fakkistaga hallanišgođi skippa, dego dat

liferi darvvanam lassai ala, ja sæmmast dogjujegje guokte sivle bajagææen, ja bittak hænggajegje borjasin gidda. Dat læi surggad oaidnet dam stuorra čabba skipa daggar dilest. Dat rievvai lassain erit muttom saddobankai ala. Dat læi aibas vægjemættom oaidnet olbmuid skipast; mutto gagjo-olbmuk botte dallan sin bierggaside-sekguim, ja gagjomvanas saddai gadde mielde gessujuvvut dokko, vaiko dat gal i oriom læmen vejolaš oazžot dam favllai dai stuorra baroi čača. Okta raketta buvtegi likkolažat skippi; mutto skipa olbmuk æi orrom obba fuollamenge dast. Sæmmast hoiggujuvvui hæggavanas olgus. Loge minuta si sotte čaci ja biega vuostai buok famoiguim, mutto de si suppijuvvujegje gaddai. Si saddijegje vel ođđa raketa, mi sorrui skippi, ja gæčalegje vel ain ođđasist toava mielde bæssat favllai skippi, mi dal læi juo čuovkkanæmen. Stuora hurra-čurvas gulati, atte si legje bæssam skippi. Mutto skippa oroi nuft unokasat, atte dal læi sagga vaddes gagjot olbmuid; si ferttijegje njoammot dæka bagjel bæssam diti vadnasi. Illa læi vuostas olmai bæssam vadnasi, ouddalgo skippa dogjui gaskat, ja dallan mačjel go vanas læi gaddai vuolggam, de čuovkkani skippa aibas moallon, ja timbarak ja gæđgečadak, maiguim dat læi læmas lastijuvvum, rivdde gaddai. Čieča mærra-olbma birggituvvujegje æmbo daihe unneb hæjos dilest, ja guokte olbma hævvaneiga. Nubbe læi 14 jakkasas bardne, gi læi su vuostas ræisos alde; su časki čacce merri, go son læi čuožžomen baddin gieđast ja galgai aito duolmastet vadnasi. Nubbe læi bære hoapost ja njuikki merri ollim diti vadnasa ragjai ja dolvuvjuvvui erit baroin. Dam skipa kaptein ja æigad, J. P. Næss, saddai maidai gagjujuvvut. Sikke skippa ja olbmuk legje Norgast erit. Skipa namma læi „Haabet“ Drammen gavpugest.

4.

Aito okta bestum.

Okta nuorra styrmanne muttom borjasskipast gavdnui iđđedest aibas diettemættom dilest dego jabmam gaddest lakka Tynemouth. Son dolvuvjuvvui politistasoni, gost son buri gaskaomi bokte ælasgi dam made, atte son sati muit-

talet su skipas birra, man namma læi „Inga“. Maŋŋel læ muittaluvvum, atte loapak su skipast læk gavdnum æra guovlest. Dat olmai læ Nor-gast erit Kristiansand gavpugest. Son læ 23 jage boares, ja su namma læ Anders Birkeland. Go son dærvasmi, de son muittali, atte su skippa læi boattenen Australiast lastijum nisoiguim ja læi aito fidnam muttom Engelas gavpugest. Ma-ŋemus jandur siste læi læmas hirbmad dalkke; æ-cek æaske alelassi bagjel skipa, ja juokke aige oazoi vuorddet, atte dat vuogjo. Klokka njællje arvo darvvani skippa lassa ala ja gobmani dallan. Moadde minuta maŋŋel legje æcek doiddam juokke olbma erit. Jura ouddalaš son læi oaidnam kapteina guvtin skippabarnin ja styrman-nin æuožžomen kahytta alde, nubbe gæeastæmest si legje mærast hægaridost. Buok læi vassam ovta æalbmeravkkalæmest. Dat Anders Birkeland, gutte læ hirbmad ææppe vuogjat, darveti timbar-bitta ja suvdai gukka æaci vuostai. Son doavvo, atte son læi gal ovta dimo ææcest, ouddalgo son aibas gænotuvai ja massi dovdoid. Kaptein ma-ŋest bæci læska ja gobma mana. Okti buok hævvanegje 19 olbmu. Ædnasak legje naittal-kætta ja erit Kristiansand gavpugest.

Duođai mærra-olmai soatta manga lossa oade. Buorre læ, atte son muittjuvvu sida-ædnam olbmuin. Dat læ vissaset su stuoramus dorvvo diettet, atte sikke aæce ja ædne, oabak ja vieljak, oappasak ja abmasak sida-ædnamest muitek su sikke girkoim ja sidain ja guddek su sin rokkusidesek siste bajas dam buokvægalas Ibmel ouddi.

A.

Luk. 21, 25—36.

Geææet bajas ja bajedeket din
oividædek, dainago din lonestubme
læ lakkanæmen! Gæsse læ
juo lakka!

Mon lokkim oudeb bæive æabba muittalusa
daina bagjelæallagin: Dat gæsse, mi i goas-
sege boattam. Ucca, buocce gandas læi dam

gukkes, gukkes dalve æada su buocce-stuolostes
æokkamen. Go dalkke æabbes læi, de dat lasa
gurri sirddjuvvui. Dobbe dat ucca gandas fertti
bæivest bæivvai, vakkost vakkoi, manost mannoi
æokkat ja gææat bæivaæa ala, mi nuft æabbaset
læi muorai ja daloi ala baittemen, cicaæi ala, moft
dak njuikku ja avvodegje, dai æera ucca gandaæi
ja nieidaæi ala, moft dak legje saveki ja gielkai
alde jottemen ja illodegje buok dalve mangalagas
iloi diti. Mutto ješ son fertti lasa siskebæld
æokkat ja dussefal aibaæet.

„Go gæsse boatta“ — gææali ædne su jed-
dit, „de maidai donge fastain olgus bæsak“.
„O vare gæsse farga boadaš“, vastedi suokededin
dat ucca gandas, ja su vaibmo ain æmbo aibašis-
goði gæse guvllui. Dam lakai bæivek vakkon
sadde ja vakkok mannon, ja dalvve manai, ja
giæda boði dan sagjai, ja muotta suddai, ja bæi-
vas baiti ain lieggasæbbut, ja de læi, dego buok
oæða ællemi goccaši. „Dal farga gæsse boatta“, jeddi
fast ædne — ja dat ucca gandas ain æmbo ai-
bašisgoði gæse maŋŋai. De maŋemusta gæsse
boði, mi læi nuft gukka vurddum, ja masa son
læi nuft vaimolažat aibasam. Mutto sæmma boddo
go dat boði, de jami dat ucca gandas. Gæsse
boði galle; mutto dat boði mendo maŋed.

Ollo olbmui ællem læ aito daggaraš. Si
alggek æuvggis doavvoin, ja sin vaibmo læ dievva
aibašemin boattevas aige maŋŋai. Si doivvuk
alo, atte sin ællem galgga sadat nuftgo buorre,
æuvggis ja liegga gæsse. „Go ravesen saddam!“
— æælkka ucca manaš. „Go olmajen saddam!“
— jurdaš dat nuorra. Ja mana mielast orro,
atte dat i goassege ravesen sadde, nuft stuores
aibašæbme læ, ja nuft hiljet jotta aigge.

Dat bahamus læ almaken, atte go manak
maŋemusta læk saddam ravesen, ja buok loppa-
dusak, maid si vuorddam læk, galggek devddu-
juvvut, de almaken i goassege sadde, nuftgo si
læk jurdašam. Gæsse i goassege boade. Ællem i
goassege adde buok dam, maid olmus su nuorra-
vuodastes læ dast gaibedam. Ollo jabmek aito-
dalle, go gæsse galgga boattet, go ællem galgga
algget, ja mi læp morrašin sin havde guorast.

tuozzomen. Si daiddek almaken læt dak buok likkolažamusak, dainago si æi oazjo ællema fillitusaid dovddat.

Ærrasidi dat gæsse, maid si vurdde, sadda ællem eada bistevas dalvven, daggar ællemen, mi læ dievva hædest ja morrasin ja atostusain ja fillitusain.

Ærrasidi fast boatta galle muttomlagas gæsse; mutto i dat goassege boate nuft balvatæbmen ja dievvan ilost ja tuovggasest, go si algost legje dam jurdašam.

Ænas olbmuidi dat ædnamlas ællem sadda stuora fillitussan. I dat adde, maid si dast gaibedek. Dat sadda davja nuftgo dom ucca buocce gandaa ællem; dat læ dego lasa guorast eokkat ja gæeet dai ærrasi ala, guđek nuft likkolažan orruk — ja aibašet.

Dat ædnamlas ællem læ nuftgo gæsse, maid mi alo vuorddep, ja man maŋŋai mi aibašep, mutto dusse diti; dat duotta likkolos olles gæsse i goassege boate dabe ædnam alde.

Mutto igo dalle goassege gæsse boate?

Dat olles nana likko ja illo, masa buok olbmuk obba vaimostæsek aibašek, æigo si galga goassege dam oazžot? Æi goassege ollaset ja visut dabe ædnam alde, dam ællemest.

Mutto maŋemusta boatta almaken gæsse, hærvvasæbbun, tuovggasæbbun, lieggasæbbun, buorebun ja likkolažabun, go mi goassege læp duostam dam doavvot, dat agalaš gæsse dom bæilde havde dam ođđa ædnam alde.

Dat læ aito dat agalaš gæsse, man birra mi muitotuvvup dam tekstasane bokte, mi læ dast bagjeli bigjujuvvum: „Mutto dalle si galggek oaidnet olbmu barne balva siste boattemen ollo famoin ja hærvvasvuodain. De geēet bajas ja bajedeket din oividædek, dainago din lonestubme læ lakka boattam j. n. v.“

I dussefal varnotesvuoda ja fillitusai ja aibašeme harrai læ olmušokkagodne nuftgo dat buocce gandaš. Mutto dam dille læ maidai nubbe eiegŋalæbbo oavvel mielde nuftgo su dille. Go gæsse bođi, de jami gandda. Jorggalekop mi

dam, de mi oazžop vastadusa gaēaldaga ala gæsse birra: Go olmuš jabma, de gæsse boatta.

Ja nuftgo ædne gæeēali jeđdit su uccagan-daēes daina sanin: Go gæsse boatta, — nuft maidai min almalaš aēēe gæeēal addet migjidi buok dam ællema morraši ja fillitusai vuolde jeđditusa loppadusa bokte dam agalaš gæsse, dam agalaš ællema birra, mi boatta dalve maŋŋel dabe vuollen.

Ja Ibmel i gielest. Jos mi væjaseimek jorggalek min doivvomek ja jurddagidamek ja haldussamek dam oanekis fillijægje ædnamlas gæsest erit dam ođđa ædnama duotta, hærvas, agalaš gæsse bællai, jos mi væjaseimek vaimoidamek erit jorggalek dam nokkavaš ællemest dam agalaš boattevas ællema bællai, maggar doavvo euvvggis bæivas dalle saddaši baittet maidai dam ædnamlas ællema bagjel! Maggar jeđditus likkotesvuodast, maggar illo morrašest, maggar doavvo ja roakkadvuotta buocalvasast ja hædest ja jabmemest!

Man riggasak ja likkolažak mi læp, mi kristalažak, guđek læp ožžom Ibmelest daggar evangeliuma agalaš gæsse birra! Ja mangæfhen ja likkotæbmen dak olbmuk dakkek jecaidæsek, guđek æi dato oskot Ibmeli dam su sane ala!

Alma dat læ dorvotutte ja morastatte, atte æi buok olbmuk oazjo oase dam agalaš almalaš gæssai, atte æi buok olbmuk sadda duostat iloin oividæsek bajedet, go olbmu bardne balva siste boatta. „Ollok galggek ballagoattet dorvotesvuoda siste“, — læ eallujuvvum.

Gæk? Si, guđek oceek sin gæsesek, sin ællemæsek dussefal dabe ædnam alde, si, guđek buok dabe vuollen oceek æige goassege ealmid ja vaimoid bajas alme guvllui bajed, — si, guđek æi Ibmel rikast fuola, jos si fal mattek ædnama vuottet, si guđek sielo bestujumest æi fuola, jos si fal mattek rubmaša buore dile oazžot, si, guđek æi fuola dam eiegŋalis likkost, maid rafhe Ibmelin ja suddo andagassi addujubme adda, jos si fal mattek dam væikkeskilleg fidnit, maid olbmuk ædnamlas likkon goēeuk! Sin lusa dat duotta hærvas agalaš gæsse i goas-

sege boađe, dainago si nuftgo dot rigges olmai værddadusa siste juo dabe ædnam alde læk ozzom sin gæsesek!

„Sami Usteb“ lokkidi.

„Sami Usteb“ lokkek æi læk, dađe bahabut, lassanam dima jage rajest. Dimag legje 159 maksam blađe oudast. Dam jage læk dusæfal 129 maksam. Dak 136 læk nuft bieđganam Finmarko ja Tromsa amtai mietta: Maddavarjagest 7, Unjargast 7, Čacesullust 3, Buolbmagest ja Dænost 33, Davvesidast 5, Goakgieddest 12, Garasjogast 7, Guovddagæinost 26, Alatajost 1, Hammerfestast 11, Skærvast 3, Ivggost 7 ja dasa vela æra baikin 7.

Mu mielast orro, atta i læk havske muitalet Samidi, atte lokki lokko i mana oudas, mutto maņas gavllui.

Mi læp damditi arvvaladdam dam birra atte ođtajage rajest sisagæsset blađe. Mutto Samemisson stivvre illa datto dam. Dat aiggo gææcalet vela ovtajage. Dak Samek, guđek dollek min blađe, arvvedek nabbo dalle, atte si fertijek viggatet sin vieljaidæsek mannat ja makset 80 evre poastarappai, de mi oazžop oaidnet, galle lokke saddek boatte jage. Jos dalle æi sadda ænebuk, de blađe ferte bissanet. I læk æra rađe, vaiko min mielast orro, atte dat lifei morastatte ja Samidi stuora hæppaden. Dal læk bagjelas 20,000 Sabmelaza min ædnames^t ja i $\frac{1}{100}$ visa doallat daid 2 blađe, mak nuft stuora bargoin ja goastadusain prenteduvvujek sin ædne-gilli.

Min blađe i læk, dađe bahabut, dam maņemus aige boattam nuft akkurat go berriši. Assen dasa læ nubbe bælest, atte æallek læk Finmarkost orromen ja blađe prenteduvvu Tromsast, ja atte æallek æi alo dieđe, man ollo darbasuvvu juokke nummari, ja nubbe bælest dat, atte nubbe oaiuveæallest dam gæse læ læmas 3 mano frigjavuotta su ammatestes, ja dam aige læ son læmas jottemen madden.

Bivddo.

Buoiddesalledbivddo madden læ dam jage læmas hægjo.

I Finmarkostge læk salledbivddo mendo buorre. Salled læ galle, sikke Varjagvuonast, Lagesvuonast, Porsangost ja oarjebuin, mutto smavvalagas, æmbo sæktesalled go biebmossed. Dorske læ maidai sikkæ vuonain ja gadde mielde, ja dainago ječa læk akkar sækten bivddam ja hadde læ læmas buorre, kr. 1.40—2.00 viegost, de ollo olbmuk læk juo ozzom buore loata ja valljet vuosamguole. Damditi læ stuora vahag, atte dalkke læ læmas nuft garas, atte olbmuk miha harvve favllai bessek. Muđoi lifei vissaset hui buorre dalvvebivddo.

Bossogoppe markkani legje dam have ollo olbmuk boattam, ja sikke duoddargalvoi ja mærragalvoi oudast ozzu buore hadde. Rittabæle oudast naksujuvvui 60—70 evre kilost, čoarbæle oudast diettelassi æmbo, giella-rievaki oudast 50—60 evre. Guli oudast maksujuvvui kr 2.50—3.50 viegost. Masa buok guolek manne Suoma-ædnam. I orrom læmen dam have nuft ollo buollevidne markkanest go lave. Go olbmuk legje gærggam gavpasæmest, de si dallan vulgge. Sadda maidai vaddasæbbun ja vaddasæbbun daid darbaslas jækkalid oazžot dobbevuollen mærragaddest.

Dænost Skarvuonast læ fastain oktavanas gobmanam ja 2 olbma hævvanam.

„Sami Usteb“ matta dinggujuvvut juokke poastarappe bokte, go jakkodagast maksujuvvu 80 evre.

Dat boatta ovtta gærde juokke manost.

Prenteduvvum Tromsapoasta
prentedam-viesost.